

Sygn. akt III Ca 1558/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Artur Żymelka

Sędzia SR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska

Protokolant Beata Michalak

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko W. S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt II C 170/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote), w tym kwotę 552 zł (pięćset pięćdziesiąt dwa złote) podatku od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym przez adwokat G. S..**

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Leszek Dąbek SSO Artur Żymelka

Sygn. akt III Ca 1558/16

UZASADNIENIE

Powód A. S. żądał pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty sporządzonego w dniu 27 04 2012r.

przez Sąd Rejonowy w Gliwicach – Ośrodek (...) w R. w sprawie

o sygnaturze akt I Nc 34/12, opatrzonego klauzulą wykonalności tegoż Sądu

z dnia 18 07 2012r., w części dotyczącej kwoty 15.000zł oraz ustawowych odsetek

od tej kwoty za okres od dnia 31 12 2013r. oraz zasądzenia na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdził, że po sporządzeniu tytułu wykonawczego skutecznie potrącił z zasądzonych w tytule należności przynależną mu względem pozwanego wierzytelność z tytułu przysługującego mu od pozwanego W. S. wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez niego w złej wierze nieruchomości położonej

w R. przy ul. (...). J. 28.

Pozwany W. S. wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie

na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu.

Zarzucił, że powód nie nabył wskazanej w pozwie wierzytelności, gdyż matka pozwanego I. S. i powód w kilku odrębnych rozmowach z pozwanym potwierdzili, że pozwany wraz z matką są uprawnieni do zamieszkiwania w domu powoda wybudowanym na przedmiotowej nieruchomości, bez konieczności ponoszenia opłat, poza ponoszonymi przez jego matkę opłatami eksploatacyjnymi.

Sąd Rejonowy w Rybniku w wyroku z dnia 5 04 2016r. oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia stwierdził, że powód przez cały okres zamieszkiwania pozwanego w jego domu wyrażał na to zgodę, a wręcz zachęcał go do tego i nie żądał od niego żadnych opłat, wręcz sam partycypował częściowo

w kosztach utrzymania domu, dbając okresowo o dostarczanie opału i naprawę zepsutych sprzętów. Wskazuje to, iż wolą powoda było aby pozwany zamieszkiwał w jego domu bez konieczności ponoszenia przez niego z tego tytułu opłat i nie można uznać aby umowa zawarta pomiędzy powodem i matką pozwanego miała w jakikolwiek zakresie wiązać pozwanego. Następnie stwierdził, iż w chwili zawierania tej umowy pozwany był niepełnoletni i na jego odzicach spoczywał obowiązek jego alimentacji, wyrażający się między innymi w zapewnieniu mu mieszkania. Obowiązek ten wygasł dopiero

z dniem 24 07 2013r. i do tego czasu pozwany miał prawo do zamieszkiwania w domu powoda bez konieczności ponoszenia z tego tytułu opłat, co w świetle regulacji art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. czyni powództwo bezzasadnym. O kosztach procesu orzekł stosując regulację art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżył **powód A. S.**, który wnosił o jego zmianę przez uwzględnienie jego powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu oraz o uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 3 zaskarżonego wyroku.

Zarzucał, że popełniono błąd przy konstruowaniu podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku poprzez wadliwe uznanie, że w okresie objętym pozwem powód nie wzywał pozwanego do zapłaty „podczas gdy powód to uczynił, a pozwany w bezpośrednim związku czasowym wymeldował się spod adresu w R. i twierdził na użytek niniejszej sprawy, że nie zamieszkiwał w R.. Ponadto zarzucała, że w toku rozpoznania sprawy oraz przy konstruowaniu postawy faktycznej orzeczenia naruszono wskazane w apelacji regulacje prawa procesowego oraz naruszono prawo materialne, regulację art. 128 k.r.o. w związku z art. 133 § 1 k.r.o. poprzez jej błędne zastosowanie

i przyjęcie, że zamieszkiwanie pozwanego na nieruchomości powoda było realizacją jego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego, podczas gdy obowiązek alimentacyjny był stwierdzony prawomocnym orzeczeniem sądu i obejmował jedynie świadczenia pieniężne.

Pozwany W. S. wnosił o oddalenia apelacji i zasądzenia na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, podnosząc że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest prawidłowe.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenie powoda, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

W szczególności wbrew zarzutom apelacji nie naruszył on prawa procesowego nie dopuszczając i nie przeprowadzając zaoferowanego przez powoda dowodu z opinii biegłego, gdyż dotyczył on wysokości należnego powodowi od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, tj. w świetle dokonanej przez niego oceny prawnej oraz zawartej poniżej oceny prawnej Sądu odwoławczego faktu nie mającego istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.)

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia

w części dotyczą faktów bezspornych pomiędzy stronami, a w pozostałym zakresie mają swoją podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale, którego ocena jest logiczna

i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Słusznie apelacja podnosi, iż w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wkradła się nieścisłość dotycząca wezwania pozwanego przez skarżącego do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda.

Przywołane w niej stwierdzenie zostało jednak zawarte w motywach orzeczenia i pozostaje sprzeczności z ustaleniami zawartymi w części uzasadnienia poświęconego podstawie faktycznej orzeczenia (na str. 3 uzasadnienia zawarte jest stwierdzenie, że dotyczące otrzymania przez pozwanego „wezwania do zapłaty z dnia 13 marca 2013r. odszkodowania w kwocie 78.000zł – za okres od 1 stycznia 2011r. do 28 lutego 2013r. – za bezumowne korzystanie z nieruchomości należącej do powoda” (k- 253 akt).

W tej sytuacji nie występuje zatem błąd w ustaleniach faktycznych lecz błąd w dokonanej przez Sąd pierwszej instancji subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod zastosowaną w sprawie normę prawną i wskazana w apelacji wadliwość nie występuje.

Niemniej wskazane ustalenie jest także nieścisłe, gdyż mowa w nim jest o odszkodowaniu, gdy w treści pisma mowa jest jednoznacznie o „wynagrodzeniu za bezumowne korzystanie z nieruchomości...” .

Dlatego w oparciu o zawarte w tym piśmie informacje zmieniono podstawę faktyczną orzeczenia ustalając, iż piśmie z dnia 13 03 2013r. powód wezwał pozwanego do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z przedmiotowej nieruchomości za okres od 1 01 2011r. do 28 02 2013r. w łącznej wysokości 78.000zł (w wysokości po 3.000zł za miesiąc).

Z tych też względów Sąd odwoławczy z powyższą modyfikacją przyjął

za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

W kontekście twierdzeń zawartych w pozwie powództwo ma oparcie

w regulacji art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.

Z poczynionych ustaleń wynika, iż do czasu doręczenia pozwanemu pisma powoda z dnia 13 03 2013r. pozwany mieszkał w domu wybudowanym na terenie przedmiotowej nieruchomości za wiedzą i zgodą skarżącego, który nie domagał się od niego zapłaty za korzystanie z nieruchomości.

Miało to miejsce w czasie kiedy na powodzie ciążył obowiązek alimentacji pozwanego i tym samym należy przyjąć, że w tym czasie łączył strony stosunek prawny bezpłatnego użyczenia pozwanemu przez powoda przedmiotowej nieruchomości,

co do zasady - w świetle regulacji art. 225 k.c. - niweczy możliwość powstania po stronie skarżącego skutecznej względem pozwanego wierzytelności o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z nieruchomości powoda (pozwany posiadał tytuł prawa do korzystania z nieruchomości).

Z chwilą jednak doręczenia pozwanemu pisma powoda z dnia 13 03 2013r. stosunek ten wygasł, a pozwany zajmował tę nieruchomość w złej wierze.

Dlatego z mocy przywołanej regulacji prawnej za późniejszy okres po stronie powoda powstało skuteczne względem pozwanego roszczenie o zapłatę wskazanego powyżej wynagrodzenia.

Pozwany jest synem powoda, na którym i w tym czasie ciążył obowiązek jego alimentacji.

Pozwany nie miał wówczas własnego mieszkania, dom powoda stał pusty,

a z materiału sprawy nie wynika żeby skarżący zamierzał w nim zamieszkać czy też wynająć go innym osobom, więcej tolerował fakt zamieszkiwania pozwanego na przedmiotowej nieruchomości (powód nie podjął żadnych działań prawnych czy faktycznych w celu usunięcia powoda z nieruchomości).

Zarówno wówczas jak i obecnie znajduje się on w znacznie lepszej sytuacji materialnej niż pozwany.

Z tych przyczyn uznać zatem należy, że w ocenianym okresie żądanie przez skarżącego od powoda zapłaty wynagrodzenia za korzystanie przez niego z jego nieruchomości jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego - w rozumieniu regulacji art. 5 k.c. – i jako takie nie korzysta ono z ochrony prawnej przyrzeczonej przez Państwo przy stanowieniu norma prawa cywilnego materialnego.

Powoduje to, że również dokonane przez powoda potrącenie tych należności z wierzytelności objętych przedmiotowym tytułem wykonawczym jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i co za tym idzie z mocy przywołanej regulacji prawnej bezskuteczne (za możliwością zastosowania instytucji nadużycia prawa przy potrąceniu opowiedziała się Sąd Najwyższy w wyroku z 2 12 1985r. wydanym w sprawie

o sygn. akt IV 211/85, LEX 8739, w który wyraził pogląd: "Istniejące ograniczenia

co do możliwości umorzenia wierzytelności przez potrącenie – art. 504-505 k.c. –

nie wyłącza odmowy dokonania potrącenia także w innych wypadkach, jeżeli dokonanie tych czynności w okolicznościach konkretnej sprawy może być uznane za nadużycie prawa podmiotowego – art. 5 k.c.").

W połączeniu z powyższym czyni to w świetle regulacji art. art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. powództwo bezzasadnym (wobec bezskuteczności złożonego przez powoda oświadczenia o potrąceniu wskazanych przez niego wierzytelności nie doszło do częściowego wygaśnięcia wierzytelności objętych tytułem wykonawczym), co pomimo częściowo odmiennego uzasadnienia znalazło ostatecznie prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku.

Czyni to apelację powoda bezzasadną w rozumieniu regulacji art. 385 k.p.c.

a to z mocy tej regulacji prowadziło do jej oddalenia.

Reasumując zaskarżony wyrok odpowiada i dlatego apelację powoda jako bezzasadną oddalono w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o regulację art. 98 § 1, 3 k.p.c., biorąc pod uwagę, iż powód uległ w całości w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Leszek Dąbek SSO Artur Żymelka